

Lene Hartmann, LO Randers
Tale, 1. maj 2017

[Ulighed]

Uligheden er løbet løbsk. Otte personer ejer nu lige så meget som halvdelen af jordens befolkning. Og klodens rigeste ene procent ejer mere, end alle andre mennesker til sammen.

Til gengæld har den fattigste halvdel haft en fremgang på nul de sidste 30 år.

Også herhjemme er udviklingen skæv.

En dansk topchef skal bare bruge fem dage på at tjene, hvad en gennemsnitsdansker skal bruge et helt år på. Og går det godt på Børsen for direktørens virksomhed, kan han meget vel få en bonus på mere end 1.000 almindelige årslønninger. Det svarer til, at hans efterkommere i de næste otte generationer ikke behøver at røre en finger.

I den anden ende af skalaen går det knap så godt. For 30 år siden døde den dårligst stillede fjerdedel af befolkningen fem år tidligere end den bedst stillede fjerdedel. I dag er forskellen steget til 10 år.

Venner! Det går den forkerte vej! Uligheden stiger!

[Skat]

Men så er det godt, at vi har SKAT!

Eller rettere: det var godt den gang, vi *havde* skat ...

Uligheden stiger ikke mindst, fordi de rige betaler mindre til de fattige end tidligere. Det skyldes, at der igennem årene er givet kæmpemæssige skattelettelser - især til dem, der i forvejen har de højeste indkomster.

Dertil kommer *skattesvindlen*. Alene sagerne fra sidste år om ulovlig refusion af udbytteskat har kostet statskassen 12,3 milliarder kroner. SKAT tillod bare svindlere at sende anmodninger om refusion ind - og vupti! - blev milliarderne udbetalt.

På verdensplan er den helt gal. Over 7.600 milliarder dollars skjules i skattely.

[Social tryghed]

Vi har i dag mere end nogensinde brug for et godt skattevæsen. For vi skal have genoprettet den sociale tryghed. Og det koster altså nogle skatte kroner.

Det går nemlig den gale vej:

- Dagpengeperioden er blevet halveret og genoptjeningskravet fordoblet. Frem til i dag har over 80.000 har mistet dagpengeretten!
- Efterlønsordningen er godt på vej til at blive afskaffet.

- Og nu forsøger regeringen at komme igennem med at hæve pensionsalderen med et halvt år fra den 1. januar 2025. Det betyder, at alle os der er født i 1958 eller derefter kan se frem til at blive seks måneder længere på arbejdsmarkedet.

Regeringen og folketingsflertallet vil have alle ud på arbejdsmarkedet *så hurtigt som muligt*. Og de skal blive der *så længe som muligt*. Regeringen ønsker en hård konkurrence om jobbene, så folk bliver villige til at acceptere næsten hvad som helst. Det vil nemlig presse løn og arbejdsforhold nedad.

Regeringens pointe er så, at lavere lønudgifter vil få arbejdsgiverne til at øge efterspørgslen på arbejdskraft. I hvert fald i det lange løb. Men som en klog mand engang sagde: "I det lange løb er vi alle sammen døde".

[Velfærd og kommunalvalg]

Også den offentlige velfærd er under angreb. Sidste år undgik vi det såkaldte omprioriteringsbidrag. Til gengæld fik vi et effektiviseringskrav, som tvinger kommunerne til at skære i budgetterne år efter år. Pengene skal i stedet gå til, at regeringen og Dansk Folkeparti kan lege de glade givere ved finanslovsforhandlingerne. Hvis TV Avisen den ene dag kan fortælle om en stakkels borger, kan Kristian Thulesen Dahl den næste dag træde frem på skærmen og bevilge en sum penge - samtidig med, at han skælder ud på kommunerne. Tilbage står kommunalpolitikere med Sorte Per - som dem, der bare vil skære ned.

Det skal vi huske til kommunalvalget. Vi skal huske at vurdere borgmester og byrådspå, hvordan de reagerer på regeringens initiativer og folketingets beslutninger. Vil man lukke øjnene og sidde på hænderne, når der centraliseres, skæres ned og fx indføres et 'effektiviseringsbidrag'? Eller vil man gå sammen med andre borgmestere og byråd, fagbevægelsen og brugergrupper for at sikre den kommunale økonomi og selvstyre?

Velfærden skal være til gavn for os alle. Mens lønnen skal sikre de daglige leveomkostninger som fx mad og husleje, skal den velfærd, vi betaler over skatten, sikre os tryghed og muligheder i forbindelse med sundhed, daginstitutioner, uddannelse, ældre omsorg, kollektiv transport osv.

Det bliver meget svært, hvis vi som lønmodtagere skal forsikre os til alle disse goder. Vi kender det fra USA, hvor mange er bundet til ét eller flere jobs alene for at opnå en nødtørftig sundhedsforsikring. Takket være den offentlige velfærd er vi herhjemme friere stillet og kan skifte arbejdsplads uden at være bange for, hvad det betyder for vores ret til hospitalsbehandling og andre velfærdsydelser.

Den offentlige velfærd er derfor en styrke for det faglige arbejde på arbejdspladserne. Hvis hele velfærden og ikke kun lønindtægten afhænger af vores forhold til arbejdsgiveren, vil frygten for at miste jobbet også blive større, mens modet til at sige fra vil blive mindre.

[Overenskomst og pensionsalder]

Som bekendt har vi netop været igennem en overenskomstforhandling ...

Den kan der siges meget om.

Én ting, der *skal* siges her på 1. maj-dagen, er, at stemmeprocenten var den højeste siden 1973, nemlig 51,8 procent. Det er vigtigt, fordi det viser, at der er noget energi derude.

56,5 pct. stemte for, og 43,5 pct. stemte imod det samlede forhandlingsresultat, som jo indeholder en lang række punkter.

Det var *ikke* en afstemning om ja eller nej til systematisk at arbejde over. Havde det været det, tør jeg godt gætte på, at der havde været et meget stort flertal – på tværs af ja- og nej-sigerne - som ville have sagt *nej tak!*

Når nu arbejdsgiverne vil have os til at arbejde *mere*, så skal regeringen ikke bagefter bede os om at arbejde *længere* og gå senere på pension! Vi vil ikke *både* have en længere arbejdsdag og *samtidig* et længere arbejdsliv! Og da slet ikke på et tidspunkt, hvor det går ad H til med vores arbejdsmiljø - med både flere fysiske og psykiske skader!

Regeringen vil lige om lidt hæve pensionsalderen yderligere med et halvt år for alle os, der er født fra 1958 og frem. Det vil vi ikke være med til. Derfor har LO Randers opfordret LO Danmark til sammen med forbundene her i foråret at lave en massiv kampagne, som engagerer medlemmer og borgere, så vi én gang for alle kan få stoppet planerne om, at vi skal arbejde til vi segner.

Nok er nok! Nej til en højere pensionsalder! Vi vil have tid til at være mennesker og være sammen med vores familie og venner. Vi vil have ret til et liv – ikke kun et arbejdsliv!

[Afslutning]

Uligheden stiger, den sociale utryghed stiger og den kommunale velfærd er under et voldsomt pres.

Der er mere end nogensinde brug for det tværfaglige fællesskab i LO.

I stedet for milliarder af kroner til direktører, der får bonus for at afskedige medarbejderne, mener vi, at pengene skal komme os alle til gode.

Så der bliver investeret skattekrone i vores fælles offentlige velfærd.

Og så der bliver investeret i virksomheder, i forskning og ny teknologi med behov for en veluddannet arbejdskraft frem for en billig arbejdskraft. Så produktiviteten kan øges ved, at vi alle arbejder bedre, frem for at vi alle arbejder mere og arbejder længere.

Alt hvad regeringen *gør*, skal ses som et led i at *gøre* Danmark mere produktiv ved at sænke prisen på arbejdskraft og reducere udgifterne til velfærd. Det rammer lønmodtagerne, og det rammer fagbevægelsen. Vores opgave er derfor at gå den modsatte vej og satse på højere produktivitet gennem forskning, ny teknologi, uddannelse og kollektiv velfærd.

Et sådant perspektiv bygger på lighed, social tryghed – samt et begreb, der længe har været ude af det daglige sprog – nemlig, solidaritet. Det kan føles vanskeligt igen at sige det højt - ikke fordi, der er noget i vejen med begrebet, men fordi vi alt for længe har levet med løsninger, der har været alt andet end solidariske.

Vi står over for mange opgaver. Men vi har også mange kræfter, hvis vi vælger at bruge dem - og bruge dem fornuftigt, bruge dem solidarisk.

Lad os her i foråret bruge dem til at forhindre, at pensionsalderen sættes op. Og lad os til efteråret bruge dem til at sikre, at Randers får en ny borgmester og en ny politik. Og lad os så endelig bruge dem til at styrke det daglige faglige arbejde her i byen.

God 1. maj!